

1817 2. Beh. af Forfl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1877 til 31. Marts 1878. 1818

anlæg 51,100,000 Kr., og naar dertil lægges, hvad der er anslaaet til ekstraordinære Foranstaltninger for Flaadens Vedkommende, omtrent, saavidt jeg husker, 12,800,000 Kr., faar man en samlet Sum af 63,900,000 Kr." Der siger altsaa Krigsministeren, at man er fuldt berettiget til at se hen til denne Sum og kalde den Regjeringens. Dette skal være mit Svar til den høitærede Conseilspræsident paa dette Punkt. — Conseilspræsidenten klager stedse over, at han ikke fik Svar den 25de April. Jeg antager, at han fik altfor mange Svar. Det Svar, som en Regjering faar paa et Dødsningspørgsmaal, bestaar i de Repræsentanter, der tage loelig Plads paa Thinget efter Dødsningen. Den høitærede Minister har, saavidt jeg erindrer, faaet 75 a 76 Svar i modsat Retning af, hvad han ønskede. Jeg troede, at Enhver af os kunde gjælde for et passende Svar paa denne Sag. Jeg har aldrig forstaaet, at Valgerne skulde svare anderledes end ved at sende en Mand, hvis Anskuelse baade om det foreliggende Spørgsmaal og om enkelte andre Spørgsmaal de have gjort til deres. Doktriner, som gaa i en anden Retning, maa i Virkeligheden efter konstitutionelle Begreber forekomme saa besynderlige, at jeg ikke tror, det er værdt at gaa nærmere ind paa dem. Den høitærede Minister udviklede sig klart og bestemt for Rigsdagsparlamentarismen. Jeg skal ikke opholde det ærede Thing ved at gaa dybere ind derpaa, men jeg skal dog gjøre et Par korte Bemærkninger derom. Vi have jo hørt her i Thinget, at en Regjering kunde sidde saa længe, den havde Hans Majestæt Kongens personlige Tillid; saa var det fuldkomment tilstrækkeligt, saa kunde Regjeringen sidde. Man har ogsaa hørt en anden Betragtning, nemlig den, at man ellers gif § 13 for nær, idet det vilde indvirke paa Kongens Ret til at afskedige sine Ministre. Den høitærede Conseilspræsident er nu hverken enig i det første eller i det andet Tilfælde. Han erkjendte, at han havde ikke Nok i Hans Majestæt Kongens personlige Tillid, thi naar han manglede Rigsdagens Tillid, saa var den konstitutionelle Berettigelse borte, og saa gif han. Det er en Erkjendelse, bort fra det rent yderlig gaaende Reaktionsere. Han erkjender altsaa heller ikke, at § 13 i Grundloven er at forstaa i en saa eksklusiv Kronens Rettigheder omfattende Forstand, som de yderlig gaaende Reaktionsere have paastaet; men han erkjender, at den selvfølgelig maa underkastes en Paavirkning af Rigsdagens Virksomhed, om der

end naturligvis deri ikke ligger nogensomhelst Anvendning af, hvilke Personer der skulle sidde ved Roret eller deslige. I disse to Retninger har den høitærede Conseilspræsident altsaa udtalt sig forskjelligt fra Røster, som ogsaa ere komne ind til os her i denne Sal. Det er klart nok, og i den Forstand har altsaa den høitærede Minister frigjort sig; men hvad er den høitærede Ministers Rigsdagsparlamentarisme faktisk Andet end Landsdagsparlamentarisme? Det kunde selvfølgelig hændes under visse Forhold i bevægede Tider, at man fik denne Sammensmeltning; men da det ikke er en fælles Afstemning, hvoraf noget Saadant skulde fremgaa, men derimod en Afstemning i hvert af Thingene, hvorefter den enstemmige Beslutning, som efter den høitærede Ministers konstitutionelle Begreber skulde have Indflydelse paa en Regjerings Stilling, skulde fremkomme, saa vil det selvfølgelig blive Landsdagens Flerstal, der efter Ministerens Begreber kommer til at bestemme, om Ministeriet har konstitutionel Forpligtelse til at gaa, eller om det vedblivende tør blive. Men da Landsdaginget er sammensat af 12 af Regjeringen valgte Medlemmer, og noget over Halvdelen af de øvrige er valgt af de Spøstbesatte, saa vil denne Rigsdagsparlamentarisme sige saa Meget som, at hvad der før var Lyngdepunktet i vort politiske Liv, fra 1849 til 1866, og som er anerkjendt fremdeles at skulle være det, nemlig den almindelige Valgret, er skudt tilside, og Repræsentanterne for et Lufind privilegerede Valgere paa Landet og nogle af de Spøstbesatte i Kjøbstæderne ere de, som bestemme den konstitutionelle Betingelse for Regjeringens Forbliven og Tiltræden, og de, der bestemme den Mand og Retning, i hvilken vor Styrelse skal gaa her i Landet. Dette er altsaa Regjeringens Anskuelse; men dette er det Fænomen, som jeg omtalte forleden. Det er ikke Regjeringens Mening at gaa bagved 1848, thi den vil ikke have Absolutismen — det vil sige, jeg mener egentlig ikke Regjeringen, men de Mænd her i Landet, som dele dens konstitutionelle Anskuelse — de ville ikke have Absolutismen, men man holder nok af at gaa bagved 1860, saa at nogle enkelte fremragende Mænd her i Landet — det vil sige, nogle ved Formue og social Stilling fremragende Mænd — kunne bestemme, hvorledes Landet skal styres. Alle Andre kunne ganske vist — det er dog altid en Forandring — faae en Slags Indflydelse, saa at Bønderne f. Ex., i Stedet for at sidde paa Træhesten og i Hønde-